

**Анотація на вибіркoву навчальну дисципліну
«Розвиток соціальної активності майбутнього фахівця дошкільної освіти»**

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *012 Дошкільна освіта*

Освітньо-професійна програма *Дошкільна освіта*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки *1, семестр – 1*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: *Маляр Любов Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент; e-mail: lyubov.malyar@uzhnu.edu.ua*

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Професійне становлення молоді людини під час навчання у вищому навчальному закладі є важливим етапом у її соціалізації, де провідним видом діяльності стає навчально-професійна. Вивчення навчального курсу **«Розвиток соціальної активності майбутнього фахівця дошкільної освіти»** дозволить здобувачу вищої освіти усвідомлювати важливість соціальної активності як чинника прогресивного суспільного розвитку, адже на сьогодні гострою є потреба суспільства в соціально активних членах зі стійкою особистісно значущою позицією, що вільно орієнтуються в складній соціально-економічній та політичній ситуації, які здатні ухвалювати рішення і досягати результату відповідно до поставленої мети, брати на себе відповідальність за свої вчинки, не утискаючи при цьому прав і свобод інших, а також, реалізуючи функції фахівця дошкільної освіти, спроможні ефективно працювати в полікультурному освітньому середовищі та усвідомлюють необхідність формування у дітей активного діяльнісного ставлення до світу і важливість педагогічного керівництва процесом розвитку соціальної активності особистості на засадах принципу дитиноцентризму.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни **«Розвиток соціальної активності майбутнього фахівця дошкільної освіти»** є засвоєння, систематизація та узагальнення знань здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у сфері соціальної педагогіки, а також розвиток соціального інтелекту студента, результатом вияву якого є набуття соціальної компетентності людини як фахівця-педагога із активною життєвою позицією.

Завдання курсу полягають у актуалізації соціальних норм і цінностей, на основі яких формуються якості особистості; створенні умов розвитку соціальної активності молоді на засадах педагогіки партнерства, що передбачає: повагу до особистості, доброзичливість і позитивне ставлення, довіру у відносинах дотримання зв'язку «діалог – взаємодія – взаємоповага», розподілене лідерство, орієнтацію на принципи соціального партнерства; сприянні формуванню соціально активної особистості, здатної виконувати функції громадянина України й, водночас, спілкуватися і взаємодіяти в полікультурному середовищі; особистості, яка володіє нормами моралі свого народу, його національною культурою, традиціями, звичаями; особистості, яка уміє ставити цілі та досягати їх, працювати в колективі й здатна до

високоєфективної праці у сфері освітньої діяльності; сприяти формуванню соціальної активності фахівця дошкільної освіти, що виявляється у таких якостях, як: індивідуальність, відповідальність, ініціативність, самостійність, незалежність, комунікабельність і безконфліктність у спілкуванні, здатності до спільної творчої діяльності, прагненні надати допомогу і підтримку людям, винахідливості та творчості.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. Процес вивчення навчальної дисципліни «Розвиток соціальної активності майбутнього фахівця дошкільної освіти»

спрямовується на засвоєння здобувачами освіти сутності поняття «соціальна активність особистості», усвідомлення ролі соціальної активності як чинника прогресивного суспільного розвитку, що актуалізує необхідність формування діяльнісного ставлення особистості до світу; визначення ознак, структури, функцій, спрямованості та компонентів соціальної активності (мотиваційний, ціннісний, емоційно-вольовий, когнітивно-рефлексивний, діяльнісний); усвідомлення сутності соціального інтелекту як однієї з професійно важливих якостей майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти, виокремлення важливих для майбутнього фахівця-педагога аспектів соціального інтелекту: 1) комунікативно-особистісний потенціал: комплекс властивостей, що полегшують чи ускладнюють спілкування як із дорослими так і з дітьми, на основі якого формуються такі інтегральні комунікативні властивості, як психологічна контактність і комунікативна сумісність (основний стрижень соціального інтелекту) 2) характеристики самосвідомості – почуття самоповаги, свобода від комплексів, забобонів, пригнічених імпульсів, відкритість новим ідеям 3) соціальна перцепція, соціальне мислення, соціальна уява: здатність до розуміння і моделювання соціальних явищ, розуміння мотивів поведінки дітей, їх батьків, своїх колег, адміністрації тощо 4) енергетичні характеристики: психічна та фізична витривалість, вміння її корегувати, протистояти виснаженню та подовжувати активність. Важливим є також усвідомлення студентами – майбутніми фахівцями у галузі дошкільної освіти – психолого-педагогічних умов розвитку соціального інтелекту, серед яких: групове навчання, навчання в інтерактивній формі, тренінгове навчання, ігрові форми навчання, міжособистісне пізнання, соціальна, громадська активність, компетентнісний підхід, цілеспрямоване поетапне формування компонентів соціального інтелекту з урахуванням специфіки навчально-професійної діяльності студента тощо.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сутність поняття «соціальна активність особистості» та усвідомлювати роль соціальної активності як чинника прогресивного суспільного розвитку; що актуалізує необхідність формування діяльнісного ставлення особистості до світу;

- ознаки, структуру, функції, спрямованість та структурні компоненти соціально-активної позиції особистості;

- особливості суспільних явищ та цінностей, у яких акумульовано культурне багатство народу;

- сутність соціального інтелекту як однієї з професійно важливих якостей майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти;

- важливі для майбутнього фахівця-педагога аспекти соціального інтелекту;
- умови розвитку соціального інтелекту, критерії та рівні сформованості соціально-активної позиції особистості;
- сфери життєдіяльності, у яких активність дитини розкривається, а саме: спілкування, пізнання, предметно-практична діяльність, духовно-практична діяльність, спорт, гра;
- **вміти:**
 - створювати умови для формування і розвитку соціального інтелекту, обираючи сфери життєдіяльності, у яких розкривається активність дитини;
 - ефективно працювати в полікультурному освітньому середовищі;
 - добирати ефективні засоби, що забезпечують ефективний розвиток соціальної активності сучасного молодого покоління;
 - застосовувати способи педагогічного керівництва процесом розвитку соціальної активності вихованців;
 - усвідомлювати важливість формування активної життєвої позиції людини, яка виявляється в її принциповості, послідовному відстоюванні своїх поглядів, ініціативності, діловитості, психологічній налаштованості на діяльність.

Література

1. Аверіна К. Мотивація як педагогічний чинник розвитку соціальної активності майбутніх фахівців соціономічних професій в навчальній і позанавчальній діяльності // Наукові записки БДПУ (<http://bdpu.org/pedagogy/ua/>) Серія: Педагогічні науки. – Вип.2. Бердянськ : БДПУ, 2020. С.236-247.
2. Афанасьєва Н.Є. Методологія соціально-психологічного тренінгу. посібник / Н.Є.Афанасьєва Х.: УЦЗУ, 2008 106 с.
3. Карсанова С.В. Розвиток соціального інтелекту майбутнього фахівця у процесі професійної підготовки // Науковий вісник МНУ імені В.О.Сухомлинського. 2014 Випуск 1. 45 (106) Педагогічні науки. С.59-63.
4. Качалова Т.Г. Концептуальні основи проблеми формування соціальної активності студентів (дидактичний аспект) / Т.Г. Качалова // Педагогіка вищої та середньої школи. 2012. №34. С. 55-62.
5. Матвієнко О. В. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної взаємодії: монографія / О. В. Матвієнко, Ю. В. Цвенгер. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 384 с.
6. Моїсєєва Н. І. Соціально-комунікаційна діяльність як історико-суспільна практика: монографія / Н. І. Моїсєєва. Харків: ХНТУСГ, 2015. 392 с.
7. Соціолого-педагогічний словник / За ред. В. В. Радула. К.: «ЕксОб», 2004. 304 с.
8. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / [О. В. Безпалько, І. Д. Зверєва, Т. Г. Веретенко]; за ред. О.В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 312 с.